

Enkele kernpunten uit het jaarverslag WFZ 2017

Garanties

In 2017 is 247 miljoen euro verstrekt aan nieuwe garanties op langlopende leningen (2016: 229 miljoen euro). Dit is in vergelijking met enkele jaren geleden relatief beperkt. De belangrijkste oorzaak is de afname van vastgoedinvesteringen door intramurale zorginstellingen. Hierbij is het volgende van invloed:

- Zowel in de cure- als in de caresector is al langer een trend gaande waarbij intramurale zorg wordt gesubstitueerd door ambulante dan wel extramurale zorg. In de afgelopen jaren vormden leegstand en krimp in de vastgoedportefeuille dan ook meer urgente gespreksthemata's in menige bestuurskamer dan investeringen in nieuwbouw.
- De onzekerheid die inherent is aan transitieprocessen - zowel over de rol en positie van de instelling in de toekomst, alsook over de inkomstenperspectieven - leidt tot terughoudendheid met betrekking tot het aangaan van langjarige financiële verplichtingen.

Het WFZ gaat er op grond van deze trends vanuit dat - ondanks een mogelijke tijdelijke opleving als gevolg van enige inhaalinvesteringen - het volume aan nieuwe garanties in de komende jaren structureel op een lager niveau zal liggen dan voorheen. Hierdoor zal ook het totaal uitstaande garantievolume van het WFZ in de komende jaren afnemen. Het totaal aan uitstaande garanties kwam in 2017 uit op 7,6 miljard euro (2016: 7,9 miljard euro).

Exploitatieresultaat

Het gemiddelde jaarresultaat van alle WFZ-deelnemers is in de periode 2013-2016 gedaald met respectievelijk 0,5%, 0,1%, 0,3% en 0,6% ten opzichte van het voorgaande jaar: opgeteld een daling van 1,5% in vier jaar. Het gemiddelde exploitatieresultaat voor het WFZ-deelnemersbestand komt hiermee in 2016 op 0,9%. Per deelsector lopen de gemiddelde exploitatieresultaten uiteen (ziekenhuizen: 1,3%; gehandicaptenzorg: 1,7%; GGZ: 0,0%; ouderenzorg: -0,3%). Daarnaast hadden in totaal 77 WFZ-deelnemers (26,8%) in 2016 een negatief exploitatieresultaat. In het jaar daarvoor waren dit 48 deelnemers (16%).

Het WFZ ziet beide ontwikkelingen als indicaties dat de financiële druk op zorginstellingen oploopt. Vooral de hoofdlijnenakkoorden zijn bepalend geweest voor het financiële reilen en zeilen van zorginstellingen. Voor het WFZ is de vraag in hoeverre een voortzetting van de strakke budgettering door zorginstellingen nog te behappen zal zijn. Naarmate de financiële druk op instellingen toeneemt, nemen de continuïteitsrisico's toe.

Eigen Vermogen

Gemiddeld weerstandsvermogen WFZ-deelnemers per deelsector

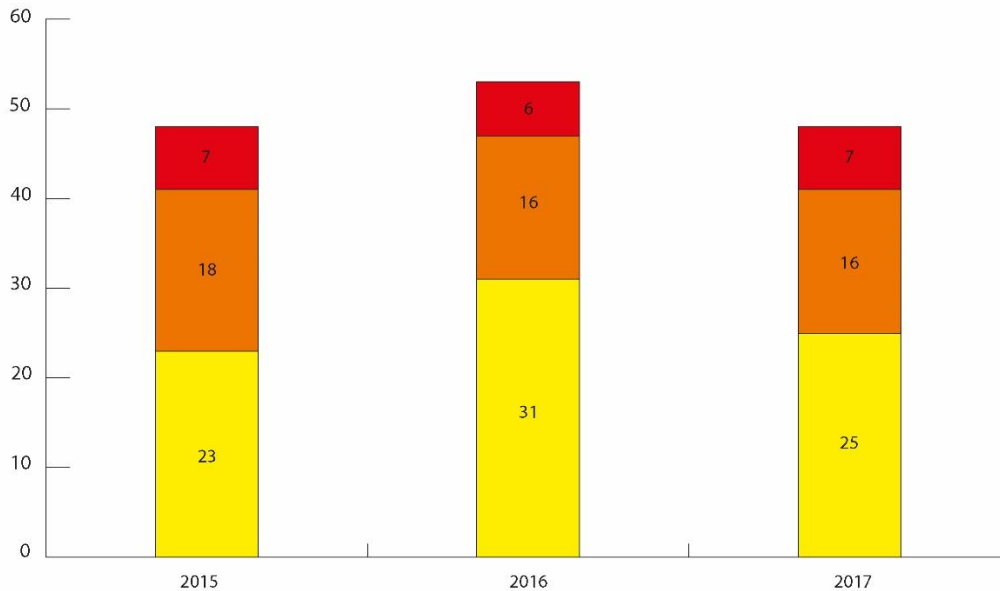
Sector	2015	2016	Verandering in procentpunt
Ziekenhuizen (alg. en cat.)	20,9%	22,9%	2,0
Gehandicaptenzorg	28,1%	29,3%	1,2
GGZ	20,8%	22,9%	2,1
Ouderenzorg	31,0%	30,1%	-0,9

Risicobewaking

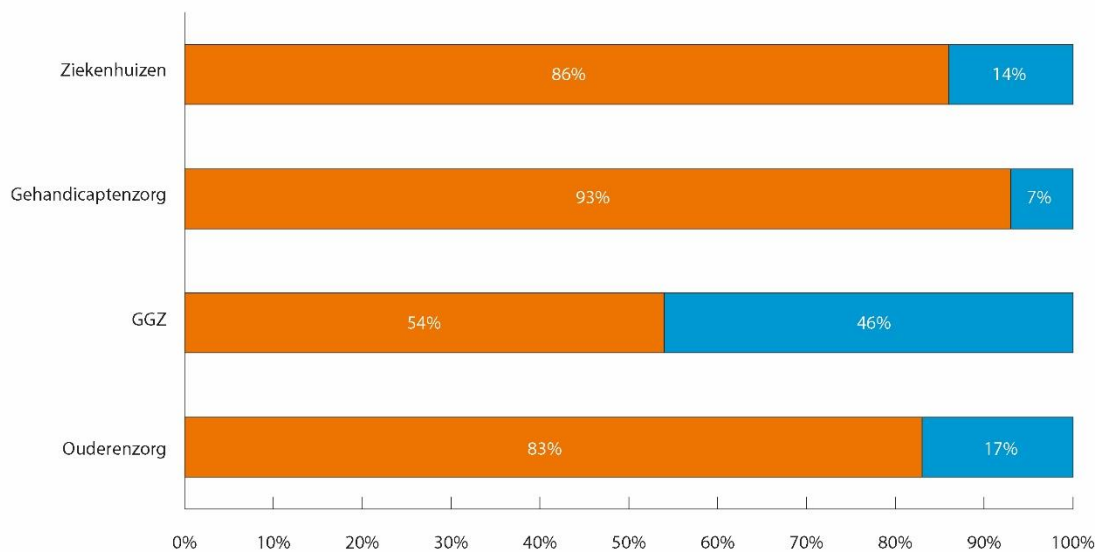
Om de snelle en ingrijpende ontwikkelingen in de zorgsector goed te kunnen volgen, beoordeelt het WFZ alle aangesloten zorginstellingen tegenwoordig twee keer per jaar. Bij deelnemers onder verhoogde bewaking ligt die frequentie hoger. Eind 2017 stonden 48 deelnemers onder verhoogde bewaking van het WFZ (17% van het totale aantal deelnemers). In 2016 waren dit 53 deelnemers (18%). De deelnemers onder verhoogde bewaking worden in drie globale categorieën onderscheiden, naar oplopende ernst van de situatie aangeduid met de kleuren geel, oranje en rood.

- Categorie 'rood' omvat de meest risicovol geachte deelnemers. Hierbij is sprake van ernstige liquiditeitsproblemen, meerjarig negatieve exploitatieresultaten en/of een uiterst zwak of negatief eigen vermogen. Ultimo 2017 vallen 7 deelnemers in deze categorie (2016: 6 deelnemers), afkomstig uit alle vier deelsectoren, met langlopende garanties van in totaal 149,2 miljoen euro.
- Categorie 'oranje' betreft deelnemers waar sprake is van zorgelijke situaties, maar met een minder urgent karakter. Te denken is aan zorgaanbieders met een zeer zwak vermogen van 5 à 10% en/of meerjarige exploitatietekorten. Het gaat hierbij om 16 deelnemers (2016: eveneens 16 deelnemers).
- Categorie 'geel' is de restgroep waarbij de problemen minder urgent zijn, maar er voldoende reden is om goed 'de vinger aan de pols te houden'. Het gaat hierbij om 25 deelnemers (2016: 31 deelnemers).

Dit is nogmaals weergegeven in onderstaande grafiek.

Niet elke deelsector verkeert beleidsmatig in even turbulente omstandigheden. De uiteenlopende dynamiek zien we ook terug in het relatieve aandeel WFZ-deelnemers per zorgcategorie dat onder verhoogde aandacht staat. De grafiek hieronder onderstreept dat vooral GGZ-instellingen te maken hebben met ingrijpende veranderingen en de daaraan inherente perikelen.

Risicovermogen WFZ

Afgifte van minder garanties betekent voor het WFZ vanzelfsprekend minder (disagio)inkomsten. Verder heeft ook het WFZ te maken met geleidelijk dalende beleggingsrendementen, als gevolg van de aanhoudend lage kapitaalmarktrente. Door de combinatie van deze ontwikkelingen groeit het WFZ-risicovermogen in euro's minder hard dan in voorgaande jaren. Het relatieve financiële incasservermogen van het WFZ (het risicovermogen uitgedrukt als percentage van de totaal uitstaande garanties) groeit daarentegen sneller dan voorheen. Dit komt door het 'teller-noemer effect': naarmate het jaarlijkse garantievolume lager uitvalt neemt de aanwezige risicobuffer verhoudingsgewijs sterker toe. Dit is grafisch weergegeven in onderstaande grafiek, bij uiteenlopende toekomstscenario's met betrekking tot het jaarlijkse garantievolume (respectievelijk 100, 200 en 300 miljoen euro per jaar).

